

Wittrup, Johan Severin

Johan S. Wittrup ved staffeliet. Foto: Jens Shelby.

Johan Severin Wittrup (1872 - 1958) var født i Stavanger, foreldre Rasmus Elias Rasmussen og Jensine Wittrup. Hennes far var en anerkjent kunstmaler fra Rouen i Frankrike, som flyttet til Danmark. Rasmus flyttet til Egersund og arbeidet som kasserer ved Egersunds Fayancefabrikk. Johan kom på den måten snart i kontakt med det kunstmiljøet fayancens dekormalere utgjorde. Det ble tidlig klart at Johan hadde arvet sin bestefars kunstneriske anlegg.

Bli tidlig foreldreløs

Da Johan var 15 år, døde moren. To år senere giftet faren seg med Marie Therese Wittrup. Dette er Jensines søster. Johans tante ble dermed også hans stemor. Dessverre døde Johans far mindre enn et år etter dette. Marie, Johan og hans bror Andreas tar nå alle etternavnet Wittrup.

Flytter til USA

Tre uker etter farens begravelse, i desember 1889, emigrerer den lille familien til Chicago. Stedet er neppe tilfeldig valgt. Her bodde så mange egersundere at de dannet sin egen forening kalt Eikundasund. Både Andreas og Johan får arbeid i varehuset Marshall Fields.¹⁾ Johan tar kunst-kurs i fritiden, og han lager malerier som blir solgt til gode priser. Stemoren dør i 1908. Hun fikk aldri oppfylt sitt ønske om å flytte tilbake til Norge, men hennes aske fikk en grav i Egersund. Johan begynner ved Chicago Art Institute, sannsynligvis i 1909.

Mexico

Etter endt utdannelse beslutter den nå 40-årige Johan, i samråd med sin bror Andreas, å tilbringe et år i Mexico for å tilføre sin kunst et mer eksotisk særpreg. Det skulle komme til å gå to år før han var tilbake i Chicago. Oppholdet påvirkes av politisk, borgerkrigspreget uro, men også visuelt sterke kunstneriske inntrykk. To års produksjon av skisser og oljemalerier legger grunnlaget for hans første salg utstilling, i Chicago 1914. Han får glimrende kritikker, og samtlige 46 malerier blir solgt til høye priser. Johan glir nå inn i en periode med rastløshet. Han flytter til New York, uten å lykkes noe videre

som kunstner, drar videre til Toronto, Canada, før han reiser på kryss og tvers over USA. Han maler, stiller ut, selger bilder og klarer seg økonomisk bra, men er stadig på reisefot.

Flytter til Sør-Afrika

Johan Wittrup (1872 - 1958). Foto: Dalane Folkemuseum

I 1927 blir Johan tilbudt stillingen som leder av det USA-drevne National Art Company sitt kunstakademi i Johannesburg. Selv om stillingen medførte store fordeler både økonomisk og kunstnerisk, slutter Johan etter bare tre år. Men han fortsetter å bo i sør-Afrika ennå i flere år, han stifter nye og nyttige bekjentskaper, og hans kunst gir ham både anerkjennelse og god økonomi.

Snarvisitt til Europa

Våren 1938 forlater Johan S. Wittrup sør-Afrika, og setter kurs for Norge. Det er nesten 50 år siden han forlot hjemlandet. Nå vil han bruke to måneder til å male, oppsøke familie på Vestlandet, og være en måned i Egersund. Deretter går ferden nok en gang til USA. Johans bror, Andreas dør i 1947. Samme år bestiller Coca-Cola et maleri, som senere brukes i helsides annonser bl.a. i Time magazine.

Endelig tilbake - for godt

I 1953 flytter Johan til Norge, og slår seg ned i Egersund. Maleriene blir ikke lenger solgt til høye priser, og Wittrups siste leveår blir preget av anstrengt økonomi. Etter hans død blir malerisamlingen overdradd til en egen Wittrup-stiftelse. Denne styres av Egersund Kunstforening og Dalane folkemuseum.²⁾

¹⁾

Firmaet er fremdeles et av de store og kjente i USA. I 2006 fusjonert med Macy's

2)

Kilde: Geir Jan Johansen: Johan S.Wittrup (175 sider, 1992)

© Egersund byhistoriske leksikon
<https://www.dalanefolkemuseum.no/leksikon/>
PDF produsert 26.08.2019 06:03.
Artikkelen kan brukes fritt mot kreditering.

Produsert med støtte fra:
Dalane Folkemuseum
Museumsveien 20, 4373 Egersund
<https://dalanefolkemuseum.no>